

Олександр ТАРАМБУЛА

здобувач освітньо-професійної програми

«Менеджмент закладів охорони здоров'я» ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ТНЕУ Олена ДУДКІНА

НЕОБХІДНІСТЬ ЗДІЙСНЕННЯ КОНТРОЛЮ ВИКОНАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В ЗАКЛАДІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Необхідність створення умов для клієнтоорієнтованого управління закладом охорони здоров'я, ефективної і довгострокової діяльності цього закладу у змінних умовах зовнішнього оточення, чіткого досягнення цілей закладу зумовлює необхідність здійснення контролю виконання управлінських рішень у закладі охорони здоров'я.

За даними експертів, майже 25% реалізованих рішень не дають очікуваного результату, тобто виявляються недостатньо ефективними, і як свідчить практика управління, у задані терміни реалізується не більше 30% рішень [1]. Це посилює значимість контролю виконання управлінських рішень у закладі охорони здоров'я.

Управлінські рішення є результатом управлінської діяльності. Як підкреслює С.Чудновська «управлінське рішення є завершальним етапом процесу управління й визначає його результат» [2].

Управлінське рішення – будь-яке завдання, визначне посадовою особою або колегіальним органом в межах повноважень та спрямоване на досягнення поставлених цілей [3].

В основі класифікацій управлінських рішень лежать критерії, які враховують загальні, універсальні ознаки, характерні для видів управлінських рішень. Серед них: суб'єктивно-об'єктивні стосунки; зміст рішень; форма рішень; час дії рішень. Беручи ці критерії за основу, Ю.Тихомірова і В.Дерябіна так класифікують управлінські рішення у сфері охорони здоров'я: соціальні, медичні, адміністративно-організаційні, ресурсні, адміністративно-господарські [4].

Прийняття рішення є найважливішим процесом, здійснюваним на будь-якому рівні управління. Автор наукової праці [5] зазначає, що «якщо у вузькому розумінні, прийняття рішень – це вибір найкращого рішення з безлічі альтернативних варіантів, то у розширеному розумінні прийняття рішень ототожнюється з усім процесом управління, а тому поняття прийняття рішень охоплює їх розробку, виконання, а також контроль і аналіз результатів їх реалізації».

Досягнення цілей закладом охорони здоров'я можливе за умови виконання в певній послідовності дій. Так, плануючи діяльність, керівник визначає її цілі, способи їх реалізації та ресурси, необхідні для їх досягнення. У процесі організації діяльності керівником приймаються різноманітні управлінські рішення й забезпечується їх виконання. Тобто управлінські рішення є невід'ємною частиною щоденної роботи керівника. Крім того, як вказує О.Євтушенко [5] «керівником організується контроль за виконанням прийнятих рішень, що теж передбачає прийняття рішень щодо вибору системи контролю (його масштабів, періодичності, форм), аналізу отриманої інформації та здійснення коригуючих дій. Таким чином, керівнику доводиться приймати велику кількість різноманітних рішень, які відрізняються між собою характером і особливістю вирішуваних завдань, тривалістю дії, сферою охоплення, суб'єктом і рівнем прийняття».

Необхідність здійснення контролю виконання управлінських рішень у закладі охорони здоров'я обумовлюється тим, що цінність рішення і його якість проявляються після його виконання.

Основна характеристика управлінського рішення на думку О.Євтушенко – це його якість [5].

«Якість – це наявність істотних властивостей, ознак, особливостей, які відрізняють один предмет або явище від інших та надають йому визначеності» [6].

Якість – категорія об'єктивна, тому що кожному предмету або процесу притаманні ті або інші властивості. Отже, якість управлінського рішення – це сукупність властивостей управлінського рішення. Підвищення якості рішень, які приймаються керівниками (люди, що приймають рішення) є найважливішим резервом підвищення ефективності управління. Саме тому прийняття управлінського рішення вимагає від керівника високого рівня професіоналізму, наявності соціально-психологічних якостей особистості. Однак як вказують учені не усі фахівці, що мають професійну освіту, мають соціально-психологічні якості, а всього лише 5-10 % з них [7].

Як наголошують зарубіжні дослідники Дж. Вілкокс, Е. Вілкокс, К. Коуен індивідуальні-психологічні характеристики керівника впливають на ті рішення, які приймаються. Так керівник може переоцінювати власні здібності та здатності прогнозувати бажані результати, йому можуть заважати певні стереотипи й власні переконання, а тому він часто зупиняється на вже апробованому раніше рішенні, керівник може не сприймати новаторства, може приймати рішення, базуючись на мінімумі інформації, він може обирати ці дані для ухвалення рішення, які не пов'язані з потребами, але відповідають його

цінностям, або віруванням, ґрунтуються на попередньому досвіді і ін. [8].

Об'єктами контролю виконання управлінських рішень у закладі охорони здоров'я є: перелік завдань, які підлягають реалізації; терміни виконання цих завдань; перелік виконавців; ресурси, задіяні на виконання рішень; інформаційно-комунікаційний супровід контролю за виконанням рішень. Так, інформаційно-комунікаційний супровід контролю за виконанням рішень розкривається у комунікації і обміні інформацією з виконавцями рішень. Так, реалізуючись, управлінське рішення дає відповідний ефект (соціальний, економічний тощо). Оцінка цього ефекту і його порівняння з бажаними результатами виконання рішення уможливило отримання інформації про існуючі відхилення. (і відповідно рішення, які вимагають подальшого прийняття!).

Одним із найважливіших завдань контролю виконання управлінських рішень у закладі охорони здоров'я є забезпечення досягнення своєчасності цих рішень. Спізнілі рішення, наприклад, «шкідливі для суспільства. Вони не сприяють рішенню вже «перезрілих» задач і ще більш збільшують і без того хворобливі процеси» [9]).

Використані джерела

1. Політило М.П. Методика інтегрального оцінювання управлінських рішень в системі управління інноваційним розвитком суб'єктів кооперування. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1778>
2. Чудновская С. Н. Управленческие решения : [учебник]. М. : Эксмо, 2007. 368 с.
3. Деякі питання документування управлінської діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018р. № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF/ed20180117#n75>
4. Технологія управління в системі охорони здоров'я. URL: <https://studfile.net/preview/6034038/page:15/>
5. Євтушенко О.Н. Управлінські рішення: сутність та характерні риси. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdu_2014_239_237_10
6. Ожегов С. И. Толковый словарь русского языка: 80000 слов и фразеологических выражений. С. И. Ожегов, Н. Ю. Шведова. 3-изд., стереот. М. : АЗЪ, 1996. 928 с.
7. Стадник В. В. Менеджмент : [посібник]. В. В. Стадник, М. А. Йохна. К.: Академвидав, 2003. 464 с.
8. Wilcox J. Communication Creatively in Conflict Situation. J. Wilcox, E. Wilcox, K. Cowan. Management Solution. 1986. October. P. 18-24.
9. Шегда А. В. Менеджмент : [навчальний посібник]. К. : «Знання», 2002. 583 с.